

Innst. 259 S

(2009–2010)

Innstilling til Stortinget fra transport- og kommunikasjonskomiteen

Prop. 92 S (2009–2010)

Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om samtykke til ratifikasjon av luftfartsavtale av 17. desember 2009 mellom USA, Den europeiske union og dens medlemsstater, Island og Norge og tilleggsavtale av 17. desember 2009 mellom Den europeiske union og dens medlemsstater, Island og Norge om anvendelsen av luftfartsavtalen mellom USA, Den europeiske union og dens medlemsstater, Island og Norge

Til Stortinget

Sammendrag

Innledning

Luftfartsavtalen mellom USA, Den europeiske union (EU) og dens medlemsstater, Island og Norge om tilknytning til luftfartsavtalen mellom EU og USA av 30. april 2007 (tilknytningsavtalen) ble undertegnet 17. desember 2009. Avtalen gjør bestemmelsene i luftfartsavtalen mellom EU og USA gjeldende også for Norge og Island, på samme måte som for EU-statene.

Samme dato ble også tilleggsavtalen mellom EU og dens medlemsstater, Island og Norge om anvendelse av tilknytningsavtalen (tilleggsavtalen) undertegnet. Tilleggsavtalen gjelder koordinering på europeisk side med sikte på å tale med én stemme i luftfartssamarbeidet med USA.

Generelt om avtalene

EUs første felles luftfartsavtale ble undertegnet med USA 30. april 2007. Avtalen trådte i kraft 30. mars 2008 og er den første luftfartsavtalen som er inngått av EU-statene i fellesskap. Hovedformålet

med avtalen er å liberalisere luftfarten mellom EU og USA, bl.a. ved å styrke trafikkrettighetene og innføre bestemmelser som skal motvirke konkurransevridning. Avtalen vil styrke de europeiske foretakenes adgang til det amerikanske markedet betraktelig, og vil bidra til utvikling av nye rutenett innen Europa og mellom Europa og USA. EU-statenes flyselskaper vil kunne starte flyruter til USA fra enhver medlemsstat og mellomlande i enhver medlemsstat på vei til USA. Avtalen tilrettelegger for økt myndighetssamarbeid om blant annet flytrygghet (security) og flysikkerhet (safety), konkurranse, forbrukerbeskyttelse og miljø, og oppretter en felleskomité som skal overvåke avtalens gjennomføring og drøfte saker av gjensidig interesse. Det er en forutsetning i avtalen at det forhandles om ytterligere fordykning av samarbeidet (fase II). Slike forhandlinger ble innledet i mai 2008.

Gjennom EØS-avtalen er norske foretak sikret like konkurransevilkår innenfor EØS-området, men ikke overfor tredjeland, siden EØS-avtalen ikke omfatter tredjelandssamarbeid. Gitt betydningen av luftfart mellom USA og Europa vil tilknytning til avtalen være et viktig tiltak for å sikre like konkurransevilkår i et viktig marked.

For å hindre at norske flyselskaper kommer i en mindre gunstig situasjon enn sine europeiske konkurrenter, er det fremforhandlet og undertegnet en tilknytningsavtale som sikrer norske luftfartsforetak samme rammevilkår som de som gjelder for deres europeiske konkurrenter. Dette er i tråd med norsk luftfartspolitik. Tilknytningsavtalen bygger på prinsippet om at luftfartsavtalen mellom EU og USA, med enkelte tekniske tilpasninger, skal gjelde tilsvarende for Norge og Island. Norske og islandske myndigheter likestilles med EU-statenes myndigheter blant annet hva gjelder deltakelse i samarbeidsorganer.

Tilknytningsavtalen forutsetter inngåelse av en tilleggsavtale mellom EU og dens medlemsstater, Island og Norge, som skal sikre at norske og islandske myndigheter involveres fullt ut i EUs gjennomføring av luftfartssamarbeidet med USA. Det er en betingelse både fra EU og USA at Norge og Island gjennom tilknytningsavtalen ikke får bedre rettigheter enn EU-statene, og at den europeiske siden fortsatt skal «tale med én stemme». I praksis vil det bety at Europakommisjonen som hovedregel vil føre ordet på vegne av de europeiske statene, inkludert Norge og Island, i felleskomiteen og i forbindelse med eventuelle tvisteløsningsaker. Samtidig vil Norge og Island få tilsvarende rettigheter som medlemsstatene i de EU-organer som skal forberede møtene i felleskomiteen.

Tilknytningsavtalen vil erstatte Norges luftfartsavtale med USA av 6. oktober 1945 med senere endringer, med unntak for de områder som ikke er omfattet av tilknytningsavtalens definisjon av «territorium». Svalbard vil således ikke være omfattet av tilknytningsavtalen, og bestemmelsene i den gamle luftfartsavtalen mellom Norge og USA vil fortsatt gjelde for Svalbard.

Gjennomføringen av tilknytningsavtalen og tilleggsavtalen nødvendiggjør ikke lov- eller forskriftsendring. De vil ikke medføre administrative eller økonomiske konsekvenser av betydning for det offentlige.

De enkelte artiklene i tilknytningsavtalen mellom USA, EU og dens medlemsstater, Island og Norge er nærmere omtalt i pkt. 3 i proposisjonen.

I pkt. 4 i proposisjonen gis en nærmere oversikt om de enkelte artikler i luftfartsavtalen mellom EU og USA, og pkt. 5 nærmere om de enkelte artiklene i tilleggsavtalen mellom EU, Island og Norge.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Anne Marit Bjørnflaten, Susanne Bratli, Freddy de Ruitter, Gorm Kjernli, Magne Rommetveit og Tone Merete Sønsterud, fra Fremskrittspartiet, Jan-Henrik Fredriksen, Ingebjørg Godskesen, Bård Høksrud og Arne Sortevik, fra Høyre, Øyvind Halleraker, Lars Myraune og Ingjerd Schou, fra Sosialistisk Venstreparti, Hallgeir H. Langeland, fra Senterpartiet, Janne Sjelmo Nordås, og fra Kristelig Folkeparti, lederen Knut Arild Hareide, understreker betydningen luftfartsavtalen og tilleggsavtalen av 17. desember 2009 mellom USA, Den

europeiske union og dens medlemsstater, Island og Norge vil kunne ha for norske foretak med tanke på fremtidig adgang til det amerikanske luftfartsmarkedet. Gjennom denne avtalen vil norske luftfartsselskap være sikret like konkurransebetingelser som europeiske konkurrenter.

Komiteen bemerker at artikkel 18 i avtalen oppretter en felleskomité, bestående av representanter fra partene. For norske interesser er det viktig at artikkelen sikrer Norge og Island full møterett på lik linje med EU-landene. Komiteen har merket seg at komiteen skal møtes minst én gang i året for å konsultere om gjennomføringen av luftfartsavtalen. Eventuelle tvister vil bli forsøkt løst i denne komiteen.

Komiteen har videre merket seg at det legges stor vekt på flysikkerhet, og at partene til enhver tid kan be om konsultasjoner på dette området.

Komiteen viser til at avtalen også inneholder en målsetting for en fase II i avtalen. Komiteen bemerker at tilleggsavtalen stadfester at Norge og Island skal delta som observatører i disse forhandlingene, og at Norge og Island inkluderes i EUs forarbeid på samme måte som EUs medlemsstater.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, vil videre peke på betydningen av at avtalen inneholder bestemmelser om å beskytte miljøet i forbindelse med utviklingen og gjennomføringen av internasjonal luftfartspolitik.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet peker på at avtalen omfatter en rekke viktige områder som bl.a. brukeravgifter, priser, konkurranse og luftfartssikkerhet (security). Disse medlemmer har også merket seg avtalens kap. 15 om miljø der det heter i pkt. 1 at

«Partene erkjenner at kostnader og nytte i forbindelse med tiltak for å beskytte miljøet må veies nøye opp mot hverandre i utviklingen av internasjonal luftfartspolitik.»

Disse medlemmer har merket seg at både flyselskapene enkeltvis og luftfartsnæringen samlet har stor fokus på effektiv energibruk.

Merknad fra utenriks- og forsvarskomiteen

Utenriks- og forsvarskomiteens medlemmer slutter seg i brev av 12. mai 2010 til transport- og kommunikasjonskomiteens innstilling og merknader til Prop. 92 S (2009–2010) og har ingen ytterligere merknader.

Komiteens tilråding

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til proposisjonen og råar Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Stortinget samtykker i ratifikasjon av luftfartsavtale av 17. desember 2009 mellom USA, Den euro-

peiske union og dens medlemsstater, Island og Norge og tilleggsavtale av 17. desember 2009 mellom Den europeiske union og dens medlemsstater, Island og Norge om anvendelsen av luftfartsavtalen mellom USA, Den europeiske union og dens medlemsstater, Island og Norge.

Oslo, i transport- og kommunikasjonskomiteen, den 25. mai 2010

Knut Arild Hareide

leder

Lars Myraune

ordfører

